

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W OSTRZESZOWIE**

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM
ZA 2012 ROK**

MARZEC 2013

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodowych.....	4
2. Napływ bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim	5
3. Analiza ofert pracy wg zawodów i grup zawodowych.....	7
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	13
5. Analiza zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.....	17
Zakończenie	19
Spis tabel	21
Spis wykresów.....	21

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z rodzajów analiz diagnostycznych, dostarczających informacji z zakresu popytu na pracę i podaży pracy. Jego głównym celem jest tworzenie procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy, ukazuje zapotrzebowanie na pracowników w określonych zawodach oraz wskazuje zawody, w których występuje nadwyżka osób bezrobotnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 nr 69 poz. 415 z późn. zm.) jednym z zadań należących do samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Raport ten zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w powiecie ostrzeszowskim w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych i pozyskanych ofert pracy przez powiatowy urząd pracy. Bada również zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Analiza bezrobocia, wolnych miejsc pracy opracowana jest wg Klasyfikacji Zawodów i Specjalności obowiązującej od dnia 1 lipca 2010r, która została wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010r. nr 82, poz. 537).

Niniejsze opracowanie określa zapotrzebowanie na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, dostosowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu, mogą zostać wykorzystane m.in. przez: lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych, lokalne organy rządowe i samorządowe, zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1. Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodowych

Według stanu na koniec grudnia 2012r. bezrobocie w powiecie ostrzeszowskim ukształtowało się na poziomie **2 531 osób**. W porównaniu do grudnia 2011r. nastąpił **wzrost** liczby bezrobotnych o **49 osób**, tj. o 2%.

Stopa bezrobocia w powiecie wyniosła w końcu grudnia 2012r. – **10,7%**.

W porównaniu do stanu sprzed roku wzrosła o **0,1 punktu procentowego**.

Największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych (15,1%), tj. 382 osoby.

Natomiast najliczniej reprezentowane zawody wśród osób bezrobotnych w 2012 roku to:

– Sprzedawca	224 osób,
– Monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych	91 osób,
– Krawiec	70 osób,
– Stolarz	58 osób,
– Technik rolnik	57 osób,
– Technik ekonomista	47 osób,
– Robotnik budowlany	45 osób,
– Ślusarz	41osób.

Analiza struktury bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie ostrzeszowskim w 2012r. obejmuje grupy zawodowe. Każda z tych grup zawiera zróżnicowaną liczbę grup elementarnych 4-cyfrowych. W związku z tym pomimo, iż w analizie zawodów jednostkowych wśród bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim dominują sprzedawcy, to wśród grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym dominuje grupa z kodem **75 – tj. robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni**.

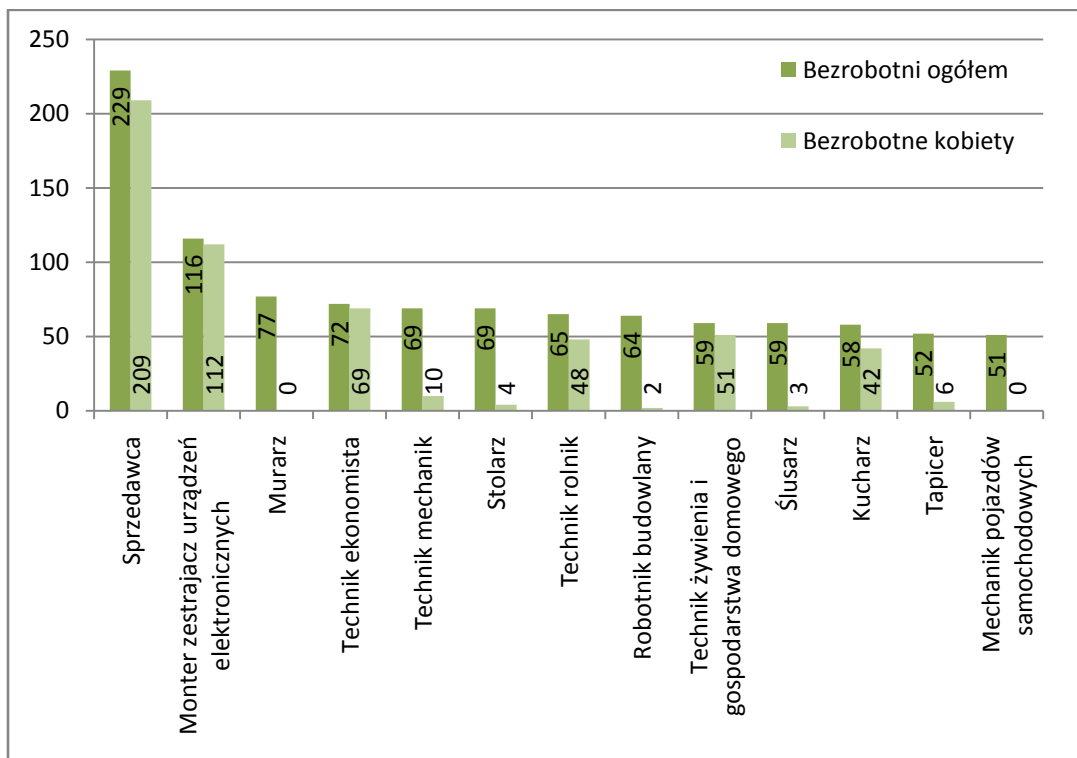
W grupie tej występują zawody takie jak: krawiec, szwaczka, tapicer, stolarz, cukiernik, obuwnik, piekarz.

Natomiast na pozycji drugiej występuje grupa z kodem **52 – sprzedawcy i pokrewni**, do której należą w dalszym ciągu sprzedawcy, którzy są jednym z liczniej występujących zawodów wśród osób bezrobotnych, zarejestrowanych w tutejszym urzędzie.

2. Napływ bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim

W 2012 r. największy napływ bezrobotnych stanowiły osoby **bez zawodu** - **572 osoby**. Natomiast biorąc pod uwagę osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje zawodowe największy napływ bezrobotnych wg zawodów przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2.1 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie ostrzeszowskim w 2012r.

Analizując napływ osób bezrobotnych wg zawodów zauważyć można duży napływ osób bezrobotnych szczególnie w dwóch zawodach: *sprzedawca*, oraz *monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych*. W przypadku zawodu monter zestrzajacz to byli pracownicy firmy LEONI Autokabel Polska sp. o.o.; którzy w dalszym ciągu wracają na rynek pracy.

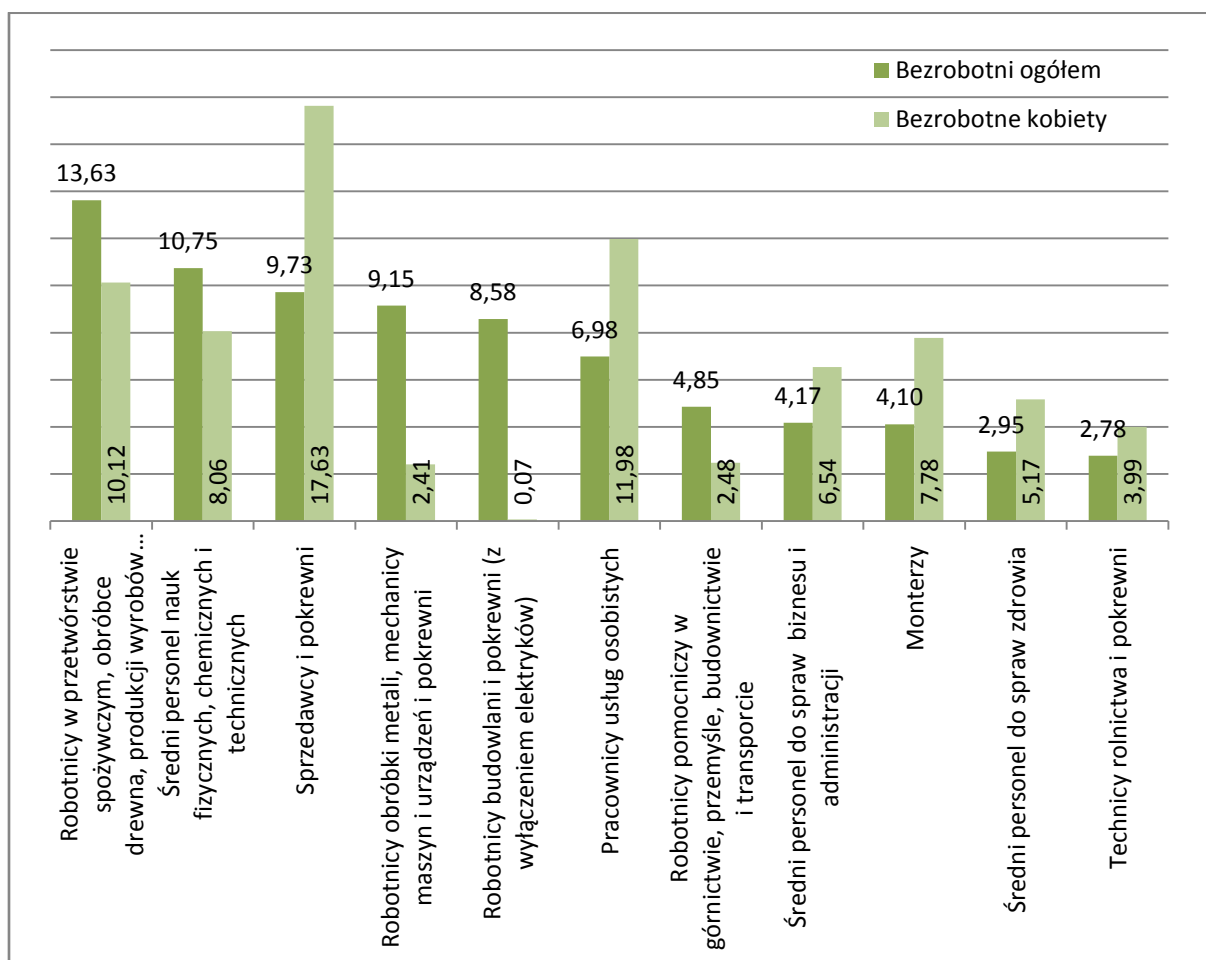
Z kolei biorąc pod uwagę zawody – *technik rolnik*, a także *technik mechanik* są to najczęściej osoby, które nie pracowały w zawodzie wyuczonym i w związku z tym urząd pracy proponuje im takie formy wsparcia, które pozwolą przyuczyć się do zawodu lub nabyć odpowiednie umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe. Ponadto spory napływ osób związanych z budownictwem spowodowany był okresem zimowym, gdzie jest mniejsze

zapotrzebowanie na pracowników w branży budowlanej. Na napływ pracowników z branży budowlanej ma również wpływ sytuacja gospodarcza w kraju.

Z kolei biorąc pod uwagę strukturę napływu osób bezrobotnych w 2012 roku według dużych grup 2-cyfrowych - największy udział posiadały osoby z grupy zawodowej **75 – robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni**.

Powyższą sytuację przedstawia wykres 2.2, obejmujący najliczniej reprezentowane grupy zawodowe wg kodu 2-cyfrowego.

Wykres 2.2 Struktura napływu bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku według dużych grup 2-cyfrowych.

3. Analiza ofert pracy wg zawodów i grup zawodowych

W roku 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie dysponował łącznie **1 562 ofertami** wolnych miejsc pracy, tj. o **223 (14,3%)** więcej niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie w 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy wpływało **130 ofert**, natomiast 2011 roku średnia miesięczna liczba składanych przez pracodawców ofert pracy wyniosła **112 ofert**.

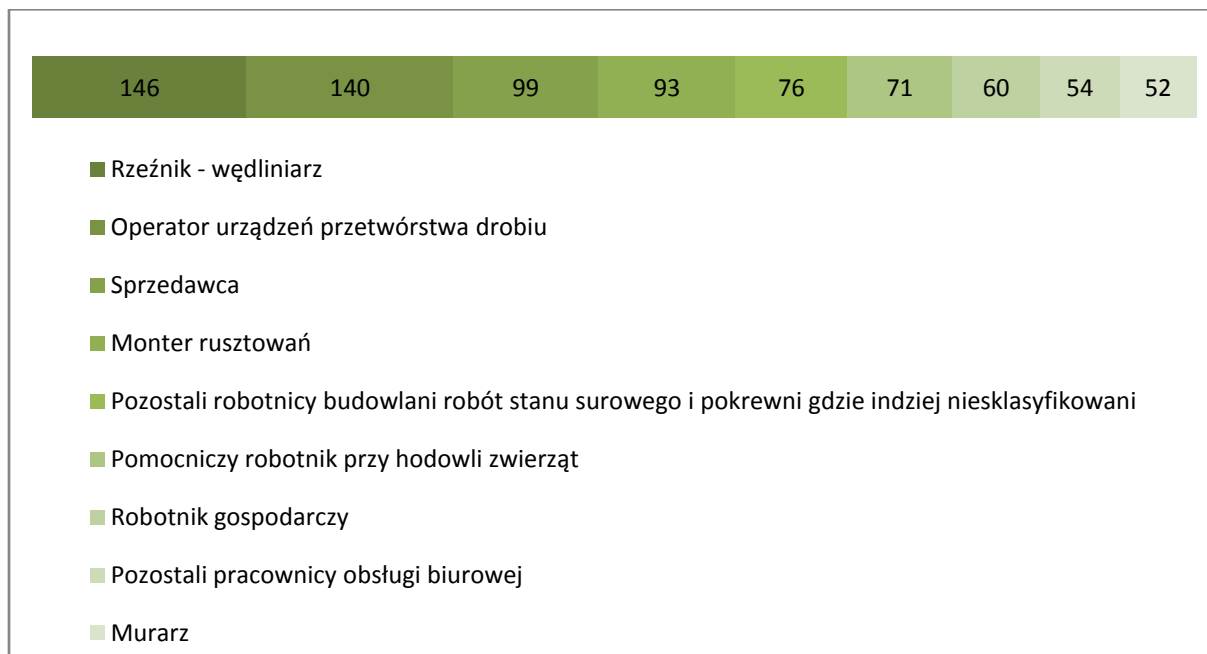
Wśród zgłoszonych ofert pracy:

- 1 435 pochodziło z sektora prywatnego (91,9%),
- 127 pochodziło z sektora publicznego (8,1%),
- 354 to oferty pracy subsydiowanej (22,7%),
- 96 przeznaczone były dla osób niepełnosprawnych (6,1 %),

Utworzone nowe miejsca pracy finansowane lub współfinansowane przez urząd pracy zostały utworzone w ramach: wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (111 oferty), prac interwencyjnych (18 ofert), robót publicznych (19 ofert), prac społecznie użytecznych (30 ofert) oraz staży (176).

Na wykresie 3.1 przedstawiono zawody, które najczęściej były poszukiwane wg ilości wolnych miejsc, tzn. pracodawcy najczęściej szukali osób w tym zawodzie:

Wykres 3.1. Oferty pracy według zawodów zgłoszone w 2012 roku w powiecie ostrzeszowskim (9 najpopularniejszych)

Analizując powyższe zestawienie można zauważyć, iż najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych na stanowisko rzeźnik-wędliniarz. Ze względu na brak możliwości realizacji ofert pracy, pracodawcy najczęściej występowali z pismem o wydanie opinii starosty na temat zaspokojenia potrzeb kadrowych. Podobna sytuacja dotyczyła również drugiej pozycji na liście, tj. operator urządzeń przetwórstwa drobiu. Oferty te w większości zgłoszone zostały przez firmę AMI sp. z o.o. S.K.A. oraz przez agencję zatrudnienia Import-Export Sobczak, Solano Import-Export Paweł Sobczak.

Na trzeciej pozycji najczęściej zgłaszanych wolnych miejsc pracy w 2012 roku znajduje się sprzedawca – w analizowanym okresie zgłoszono 99 miejsc pracy, 48 z zgłoszonych miejsc pracy dotyczyła miejsc subsydiowanych, w tym 29 ofert staży dla osób bezrobotnych. Na liczbę wolnych miejsc pracy w tym zawodzie miał również fakt budowy nowego supermarketu w Kraszewicach (20 nowych miejsc pracy) oraz Kobyłej Górze (10 miejsc pracy).

Stosunkowo dużo wolnych miejsc pracy było również w zawodzie monter rusztowań. Oferta ta w większości zgłaszana była przez firmę BIS Plettac Sp. z o.o., (70 wolnych miejsc pracy), która szuka pracowników do pracy w delegacji posiadających uprawnienia montera rusztowań.

Podobnie jak w roku 2011, oferta pracy rzeźnik-wędliniarz zapewniła w dużej grupie dwucyfrowej pierwszą pozycję grupie *robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewnych* (grupa 75). Oferty stanowiły blisko 18% wszystkich zgłoszonych ofert pracy. Po za tym wg grupy czterocyfrowej w grupie „75” oferty pracy zgłaszane były m. in. w zawodach:

- ubojowy
- pozostali stolarze meblowi i pokrewni
- szwaczka
- stolarz
- tapicer meblowy
- rozbieracz - wykrawacz
- stolarz meblowy
- piekarz
- krawiec
- tapicer

W poniżej tabeli znajduje się zestawienie najczęściej zgłaszanych zawodów wg grupy dwucyfrowej (9 z największym udziałem procentowym).

Tabela 3.1 Struktura ofert pracy według grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym w powiecie ostrzeszowskim w 2012r. (%).

(wykaz najczęściej reprezentowanych dużych grup zawodowych)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012 (%)
1	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni</i> – <i>Stolarze meblowi i pokrewni</i> – <i>Szwaczki, hafciarki i pokrewni</i> – <i>Tapicerzy i pokrewni</i> – <i>Piekarze, cukiernicy i pokrewni</i> 	17,86
2	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) w tym, wg kodu czterocyfrowego: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani</i> – <i>Murarze i pokrewni</i> 	16,77

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012 (%)
		<ul style="list-style-type: none"> – Dekarze – Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – Malarze i pokrewni – Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni 	
3	81	<p>Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni – Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni – Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzaných gdzie indziej niesklasyfikowani – Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych – Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących 	10,69
4	52	<p>Sprzedawcy i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej – Kierownicy sprzedaży w marketach – Pracownicy stacji obsługi pojazdów 	7,9
5	51	<p>Pracownicy usług osobistych w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gospodarze budynków – Kucharze – Kelnerzy – Fryzjerzy 	6,08
6	41	<p>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pracownicy obsługi biurowej 	5,37
7	92	<p>Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt 	4,55
8	72	<p>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mechanicy pojazdów samochodowych – Spawacze i pokrewni – Robotnicy przygotowujący i wznoszący 	3,65

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012 (%)
		<i>konstrukcje metalowe</i> – <i>Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni</i> – <i>Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych</i>	
9	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów w tym, wg kodu czterocyfrowego: – <i>Kierowcy samochodów ciężarowych</i> – <i>Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów</i> – <i>Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych</i>	3,27

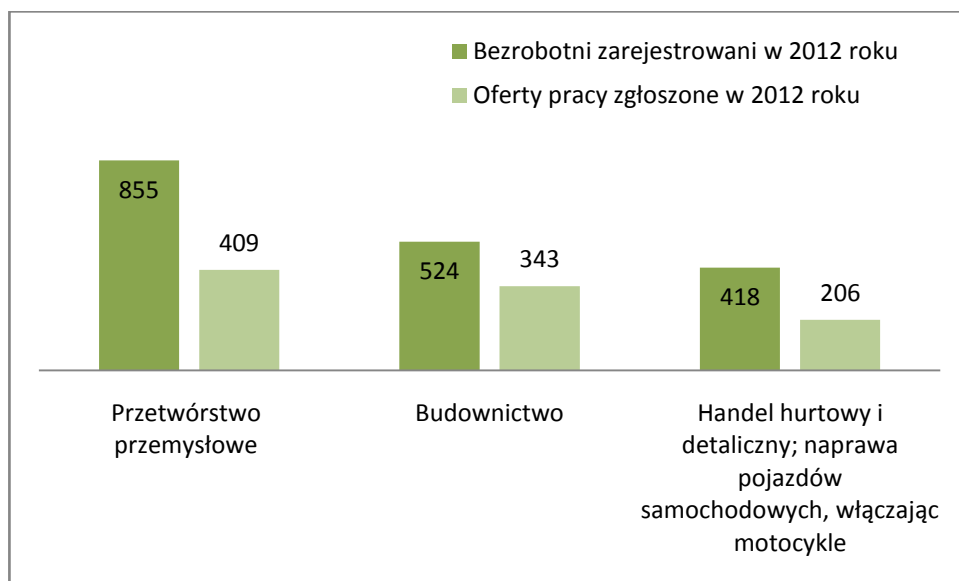
Analizując zgłaszane wolne miejsca pracy, należy wziąć również pod uwagę wykaz osób bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najliczniej zarejestrowanych w 2012 roku, oraz oferty pracy zgłoszone w powiecie ostrzeszowskim w 2012. Zestawienie to przedstawia tabela poniżej.

Tabela 3.2 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku

(wybrano zawody wg PKD, dla których liczba bezrobotnych była największa)

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku
Przetwórstwo przemysłowe	855	409
Budownictwo	524	343
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	418	206

Wykres 3.2 Porównanie liczby bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy z ofertami pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku

Z powyższej tabeli i wykresu wynika, iż liczba osób zarejestrowanych jest zdecydowanie większa od liczby ofert pracy, zgodnych z ostatnio wykonywanym zawodem przed rejestracją w urzędzie pracy, jednak osoby te nie zawsze znajdują prace w tym samym zawodzie, ze względu na dodatkowe wymagania pracodawców.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

W celu przeprowadzenia analizy zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych należy porównać średnio miesięczną liczbę ofert pracy zgłoszonych w 2012 r. ze średnio miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie wg zawodów. Następnie obliczając średnio miesięczną nadwyżkę lub deficyt podaży siły roboczej w badanym okresie możemy ustalić wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów (k).

Tabela 4.1 Zawody deficytowe – wskaźnik >1,1

(wskaźnik intensywności deficytu zawodów k)

(zawody wg kodu 6-cyfrowego, dla których wskaźnik osiągnął wartość największą)

Uwzględniając powyższe kryterium ustalono tylko **30 zawodów** spełniających powyższe założenia.

Lp.	Zawód deficytowy	Wartość wskaźnika
1.	Tapicer meblowy	13
2.	Monter rusztowań	11,62
3.	Robotnik placowy	10
4.	Rzeźnik - wędliniarz	9,73
5.	Robotnik gospodarczy	7,5
6.	Palacz pieców zwykłych	7
7.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	6
8.	Przedstawiciel handlowy	5,16
9.	Asystent osoby niepełnosprawnej	5
10.	Sprzedawca w branży spożywczej	5
11.	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	5
12.	Operator koparko - ładowarki	5
13.	Pozostali magazynierzy i pokrewni	4,5
14.	Portier	4,5
15.	Kierowca autobusu	4
16.	Salowa	3,33
17.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2,7

Lp.	Zawód deficytowy	Wartość wskaźnika
18.	Asystent do spraw księgowości	2,5
19.	Ubojowy	2,14
20.	Specjalista do spraw reklamy	2
21.	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	2
22.	Mechanik maszyn rolniczych	2
23.	Pozostali tapicerzy i pokrewni	2
24.	Wulkanizator	2
25.	Kierowca samochodu dostawczego	2
26.	Kierowca samochodu ciężarowego	2
27.	Robotnik magazynowy	2
28.	Recepcjonista	1,66
29.	Pomoc kuchenna	1,62
30.	Monter konstrukcji aluminiowych	1,5

Analizując sytuację dotyczącą zawodów deficytowych zauważyć należy, że na I pozycji ukłasyfikowały się zawód *tapicer meblowy*, w którym wystąpiły oferty pracy, natomiast w ewidencji osób bezrobotnych w końcu 2012 roku nie odnotowano osób w tym zawodzie. Natomiast analizując napływ osób bezrobotnych w 2012r. w tym zawodzie, zarejestrowała się tylko 1 osoba, a zgłoszono na dane stanowisko, w analizowanym roku 13 ofert pracy. Deficyt osób wystąpił również w zawodzie – *monter rusztowań*. W końcu 2012r. w ewidencji osób bezrobotnych pozostawały 3 osoby bezrobotne, a w ciągu roku zarejestrowało się 8 osób. W analizowanym roku zgłoszono 93 oferty pracy. Ze względu na brak możliwości zrealizowania ofert pracy, pracodawca- DM SYSTEM Daniel Bystry Lipnik – wnioskował o wydanie informacji na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych firmy, powierzając wykonanie pracy cudzoziemcom. W przypadku firmy BIS PLETTAC Ostrzeszów, trudności w realizacji ofert pracy w zawodzie wynikały z faktu proponowane zatrudnienie dotyczyło pracy w delegacji, której osoby bezrobotne pozostające w ewidencji osób bezrobotnych nie mogły przyjąć, ze względu na sytuację rodzinną. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku realizacji ofert w zawodzie *rzeźnik wędliniarz*. Pracodawca również wnioskował o wydanie informacji na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych firmy AMI powierzając wykonanie pracy cudzoziemcom. Oferty na pracowników

w zawodzie rzeźnik wędliniarz składali również SZWAGROS Kraszewice oraz GODMEAT Kraków (miejsce pracy w powiecie ostrzeszowskim – Przytocznica). W sumie w analizowanym roku zgłoszono 146 ofert pracy. Jednak w 2012r. zarejestrowało się tylko 15 osób w tym zawodzie, a w końcu roku pozostawały 4 osoby w ewidencji osób bezrobotnych.

Wśród zawodów deficytowych wyróżnić należy również osoby w zawodzie *robotnik placowy* i *robotnik gospodarczy*. Oferty pracy skierowane były przede wszystkim do osób niepełnosprawnych, jednak w odniesieniu do rozliczonych skierowań, pracodawcy zaznaczali głównie „nie spełnia oczekiwań”.

Sporządzony raport pozwolił również ustalić, które **zawody** na powiatowym rynku pracy są **nadwyżkowe**, czyli w urzędzie pracy były zarejestrowane osoby bezrobotne, jednak w 2012 roku nie zgłaszano ofert wolnych miejsc pracy.

Tabela 4.2 Zawody nadwyżkowe – wskaźnik <0,9 (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów k)

(30 zawodów wg kodu 6-cyfrowego, dla których wskaźnik osiągnął wartość najniższą)

Lp.	Zawód nadwyżkowy	Wartość wskaźnika
1.	Technik rolnik	0,0154
2.	Malarz - tapeciaryz	0,0217
3.	Technik budownictwa	0,0286
4.	Ślusarz	0,0339
5.	Technik elektryk	0,05
6.	Pozostali rolnicy upraw polowych	0,0526
7.	Tapicer	0,0577
8.	Krawiec	0,0625
9.	Technik informatyk	0,0857
10.	Kucharz małej gastronomii	0,0857
11.	Piekarz	0,0909
12.	Cieśla szalunkowy	0,1
13.	Brukarz	0,1
14.	Technik handlowiec	0,1026
15.	Fryzjer	0,1064

Lp.	Zawód nadwyżkowy	Wartość wskaźnika
16.	Technik logistyk	0,1111
17.	Lakiernik samochodowy	0,1111
18.	Technik elektronik	0,1176
19.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1373
20.	Księgowy	0,1429
21.	Stolarz meblowy	0,1591
22.	Nauczyciel języka angielskiego	0,1667
23.	Nauczyciel przedszkola	0,1667
24.	Technik administracji	0,1667
25.	Hydraulik	0,1818
26.	Fizjoterapeuta	0,2
27.	Technik farmaceutyczny	0,2
28.	Błacharz samochodowy	0,2
29.	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0,2
30.	Stolarz	0,2029

Z analizy zawodów nadwyżkowych na pierwszej pozycji ukłasyfikowały się osoby w zawodzie *technik rolnik*. Są to absolwenci szkoły średniej, dla których nie są zgłaszane oferty pracy, a którzy najczęściej po ukończeniu szkoły mają przejąć w przyszłości gospodarstwa rolne swoich rodziców. Zawód ten podobnie jak: *technik budownictwa* i *technik elektryk* ukłasyfikował się wśród zawodów nadwyżkowych m.in. z powodu trudności w wejściu na rynek pracy, ze względu na brak doświadczenia zawodowego tych osób. Dodatkowo w przypadku podjęcia pracy przez absolwentów w zawodzie elektryka, trudności w realizacji ofert pracy wynikały m.in. z faktu, iż nie każdy kandydat posiadał zarówno wymagane doświadczenie w zawodzie, jak i aktualne uprawnienia SEP. Wyróżnić należy również osoby w zawodzie *malarz-tapeciarz*, które znalazły się w grupie zawodów nadwyżkowych, ze względu na sezonowość zatrudnienia.

Analizując zawody nadwyżkowe zaznaczyć należy również sytuację dotyczącą realizacji ofert w zawodzie *ślusarz*. Trudności w realizacji ofert wynikały z dodatkowych wymagań pracodawcy, które obejmowały uprawnienia w zakresie spawania. Pomimo faktu, iż urząd pracy reagując na zaistniałą sytuację kieruje osoby na szkolenie w w/w zakresie,

osobom tym po zakończeniu szkolenia brakuje minimum 3 letnie doświadczenie zawodowe w tym zawodzie.

5. Analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Analiza **rankingu zawodów generujących długotrwale bezrobocie** oparta o wskaźnik długotrwałego bezrobocia umożliwia ustalenie zawodów, w których najwięcej osób ma status długotrwale bezrobotnych. Jeżeli wskaźnik przyjmuje wartości bliskie 1, oznacza to, iż znaczna większość osób bezrobotnych należy do grupy osób długotrwale bezrobotnych.

Tabela 5.1 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie według kodu dwucyfrowego w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku.

(wybrano 10 grup zawodowych, których wartości są równe lub bliskie 1)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$)
1	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	1
2	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5
3	62	Leśnicy i rybacy	0,5
4	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5
5	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5
6	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,41
7	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,38
8	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,37
9	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,37
10	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,37

Powyższe zestawienie przedstawia grupy zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia, jeżeli udział długotrwale bezrobotnych do ogólnej liczby osób bezrobotnych w danym zawodzie jest niski, to sytuacja na rynku pracy przedstawia się korzystnie. Do grup

zawodów o najwyższym wskaźniku w powiecie, kreującym niekorzystną sytuację na rynku pracy należą:

- **Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby
- **Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: zamiatacze i pokrewni, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani
- **Leśnicy i rybacy**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie: robotnicy leśni i pokrewni
- **Pracownicy opieki osobistej i pokrewni**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie pracownicy domowej opieki osobistej
- **Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie pomoce kuchenne
- **Specjaliści do spraw zdrowia**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: fizjoterapeuci, pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
- **Sprzedawcy i pokrewni**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: sprzedawcy uliczni żywności, kasjerzy i sprzedawcy biletów, sprzedawcy sklepowi (ekspedienty), pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
- **Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, pakowacze
- **Pomoce domowe i sprzątaczk**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne, praczki ręczne i prasowacze
- **Rolnicy produkcji towarowej**, wg kodu czterocyfrowego w takich zawodach jak: ogrodnicy, rolnicy upraw polowych, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej

6. Zakończenie

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2012 roku w powiecie ostrzeszowskim pokazuje, iż największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych (15,1%), tj. 382 osoby. Najliczniej reprezentowane zawody wśród osób bezrobotnych w końcu 2012 roku to: *sprzedawca* - 224 osób, *monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych* - 91 osób, *krawiec* - 70 osób. W 2012 r. największy napływ bezrobotnych stanowiły osoby *bez zawodu* - 572 osoby. Natomiast biorąc pod uwagę osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje zawodowe największy napływ bezrobotnych wg zawodów przedstawia się podobnie, jak w przypadku stanu na koniec roku, tylko na pozycji trzeciej ukłasyfikowały się osoby z zawodem *murarz*.

W roku 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie dysponował łącznie 1 562 ofertami wolnych miejsc pracy. Najczęściej poszukiwane były osoby na wolne miejsca pracy, takie jak: *rzeźnik-wędliniarz* – 146 ofert pracy, *operator urządzeń przetwórstwa drobiu* – 140 ofert pracy, *sprzedawca* – 99 ofert pracy. Ze względu na brak możliwości realizacji ofert pracy w zawodzie *rzeźnik - wędliniarz*, pracodawcy najczęściej występowali z pismem o wydanie opinii starosty na temat zaspokojenia potrzeb kadrowych, poprzez zatrudnienie cudzoziemców. Stąd też zawód ten ukłasyfikował się na wysokiej pozycji wśród zawodów deficytowych. Podobna sytuacja dotyczyła również realizacji ofert pracy w zawodzie *operator urządzeń przetwórstwa drobiu*. Na trzeciej pozycji najczęściej zgłaszanych wolnych miejsc pracy w 2012 roku znajduje się *sprzedawca* – w analizowanym okresie zgłoszono 99 miejsc pracy, z których 20 dotyczyło nowo wybudowanego marketu w powiecie ostrzeszowskim, a 48 ze zgłoszonych miejsc pracy dotyczyła miejsc subsydiowanych, w tym 29 ofert stażu dla osób bezrobotnych. Pomimo dużej liczby osób bezrobotnych w ewidencji osób bezrobotnych w końcu 2012 roku widniało 224 sprzedawców. W realizacji ofert pracy w zawodzie *sprzedawca* zauważyć można dużą rotację w zatrudnieniu, m.in. ze względu na trudności wynikające z dyspozycyjności kandydatów, charakterze pracy obejmującym system zmianowy i pracę w soboty i niedzielę, często trudności z dojazdem osób do pracy, jak również z krótkiego doświadczenia zawodowego w tym zawodzie albo braku uprawnień na obsługę kasy fiskalnej.

Analizując sytuację dotyczącą zawodów deficytowych zauważyć należy, że oprócz wskazanego powyżej zawodu *rzeźnik – wędliniarz*, należy wyróżnić w grupie tej zawody takie jak: *tapicer meblowy*, *monter rusztowań*, *robotnik placowy i robotnik gospodarczy*. Do urzędu pracy zgłaszane były oferty pracy, natomiast w ewidencji osób

bezrobotnych nie widniały osoby w tym zawodzie lub liczba osób bezrobotnych była bardzo mała, aby zaspokoić potrzeby kadrowe pracodawców. Często pracodawcy wnioskowali o wydanie informacji na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych firm, powierzając wykonanie pracy cudzoziemcom. Sporządzony raport pozwolił również ustalić, które zawody na powiatowym rynku pracy są nadwyżkowe, czyli w urzędzie pracy były zarejestrowane osoby bezrobotne, jednak w 2012 roku nie zgłaszano ofert wolnych miejsc pracy. W tej grupie wyróżnić należy, takie zawody jak: *technik rolnik, malarz-tapeciarz, technik budownictwa, ślusarz, technik elektryk*. Najczęściej są to absolwenci szkół średnich, którzy głównie nie posiadają doświadczenia zawodowego, co utrudnia im wejście na rynek pracy. W przypadku pozostałych zawodów, o trudnościach w znalezieniu pracy decyduje również wymagane doświadczenie zawodowe zgłoszone w złożonych ofertach pracy, a także brak stosownych uprawnień, jak również sezonowość zatrudniania. Powiatowy Urząd Pracy wychodząc naprzeciw zaistniałej sytuacji realizuje formy aktywne, na które kierując osoby bezrobotne zwiększa szanse na ich wejście lub powrót na rynek pracy. Stąd analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych wpływa m.in. na formułowanie wniosków w realizacji w/w działań.

Spis tabel

Tabela 3.1 Struktura ofert pracy według grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym w powiecie ostrzeszowskim w 2012r. (%).....	9
Tabela 3.2 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku.....	11
Tabela 4.1 Zawody deficytowe – wskaźnik $>1,1$	13
Tabela 4.2 Zawody nadwyżkowe – wskaźnik $<0,9$ (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów k).....	15
Tabela 5.1 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie według kodu dwucyfrowego w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku.....	17

Spis wykresów

Wykres 2.1 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie ostrzeszowskim w 2012r....	5
Wykres 2.2 Struktura napływu bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku według dużych grup 2-cyfrowych.....	6
Wykres 3.1. Oferty pracy według zawodów zgłoszone w 2012 roku w powiecie ostrzeszowskim (9 najpopularniejszych).....	8
Wykres 3.2 Porównanie liczby bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy z ofertami pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2012 roku	12